

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Pro his qui in principum aulis concionantur. cap. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

tia mittantur ad animas lucrandas, vel ex charitate sincera, id sibi operis deposcunt; nam experientia constat novos aliquos Concionatores, hæc loca ambire non hoc consilio, sed lucri alicuius temporalis gratia, qui quidem, optandum esset, vt quo magis inopia vrgentur rectè intentionem disponderent, & Christo freti, qui dixit: *Quærite primum Regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia adijcientur vobis*, tori in spirituale populorum adiumentum incumberent, verumtamen, passim in eo peccatur; sæpè audiuius multa oppida horum affectatis concionibus, & malis exemplis non solum adiuvari; sed grauitè offendi. Episcoporum esset occurrere, ne nisi viris probatæ vitæ, idoneæq; doctrinæ, ac maturi iudicij, huiusmodi functiones imponerentur, sed iam abeamus ex Pagis in aulas.

Pro his qui in Principum aulis concionantur.

Cap. X I V.

Primum omnium qui in aulis Principum hoc munus exercet, sanctæ solitudinis quantum poterit, memor sit, nunquam spectetur in aula & Palatio, numquam cum Principe, nisi quando accersitur, vel negocium graue vrget, quod ad Principis salutem, aut aliter ad diuinam gloriam spectet. Neque cum aulicis multum temporis ponat, tum quia familiaritas contemptum parit, tum ne temporis adeo præciosi iacturam faciat, vt custodiæ sui, rebusq; diuinis, ac studijs vacet; dum autem cum ijs agit, ostendat se tamquam patrem, & spiritualium rerum magistrum, pia colloquia serat, ad Confessiones adhortetur, & aliæ Christianæ vitæ exercitia, data occasione, explicet; talis sit vt qui ad eum venerint magis ob fructum aliquem animæ suæ, quam ob alias causas accedant. Secundo, in concionibus vitæ plurimum, nec noceat, aut describat vitia Principis; exulceraret enim id Principem, vilemque eius auctoritatem, & odiosum ipsum popularibus redderet, esset autem exire, & captata sagaciter occasione ex Scripturis sacris vel prophanis explicare aliqua loca, in quibus virtutes commendantur contrariæ vitijs, quibus ille subest; hoc enim cum minori scandalo auditur, & sine rubore ab eo, qui tali commonitione indiget. Exempla etiam Principum quæ benè se gesserunt, vel inter Christianos, vel inter Ethnicos honestius afferuntur. In quibus etiam cautè agendum,

Matt. 6.

Nimia consuetudo cum aulicis fugienda.

Prudentia in reprehensione.

dom, ne aduertant aulici hæc dissimulanter ad Principem, arguendum dici, sed de prudentia in reprehensionibus generatim tenenda inferius agam, quæ etiam huic loco deferuire possunt. Tertio, curet ut ita concionetur, ut & Princeps, & Optimates omnes intelligant Concionatorem loqui cum magno pondere, & ostendat verbis reuerentiam, & amorem, quem erga Principem habet, & quem omnes habere debent, & curet tum in concione, tum extra in familiaribus colloquijs, ut gratiam Principis conseruet, ita tamen ne more aulicorum, & politicorum agat, verbis quæ adulationem sapiant, sed cum grauitate Religiosa, & submissione, simul etiam ad maiorem Dei laudem conetur habere, & conseruare apud Principem, viri pij & docti opinionem, & cui primum Dei gloria, deinde Principis ipsius bonum maximè cordi sit. Quarto, in concione tanto magis fugiat omnem suspicionem adulationis, nec veritatem, vbi opus est, taceat seruando eam, quam dixi modestiam, magis amet nomen seueri, quam blandi, ne sit de eorum numero, qui cum suis Principibus nihil sincerè, verèq; agunt, sed eorum Euangelij præconum, qui ex zelo gloriae Dei veritatem loquuntur. Denique duo hic extrema vitanda, sunt, Adulatio, & inconsulta libertas, seu licentia, aliqui enim quia legerunt in sacris literis Prophetarum voces & exempla; Ioannis quoque Baptistæ constantiam, hinc existimant, esse ipsis quoque libertate vocis vtendum, nec concionatorem, nec verbum Dei alligari oportere, sed consideranda sunt multa, quæ magis prudentiam exigunt, & iudicium, quæ non faciliè possunt præscribi. Alij verò, siue decepti specie modestiæ, siue corrupti ambitionis, & captandi fauoris ignavia toti sunt in eo, ut aures Principum blandè titillent. Quare Deo se hac in parte commendat, ut à Spiritus sancti vñctione doceatur, & neque ad vnam, neque ad aliam partem declinet, & grauium virorum consilium audiat libenter, debet tamen Concionator coram Principe causam populi, tanquam Parronus pupilli agere, modo id nulla cum significatione arrogantiae faciat, quasi velit potestati Reipublice administranda, leges præscribere, sed cum magna consideratione, modestia, submissione, atque etiam vrbantate. Poterimò illud admoneo, quoniam res est difficilis in aula, & cum aulicis ita viuere, ut nihil detrimenti religionis simplicitas, & interioris hominis deuotio ac Spiritus patiatùr (quod vtinam experimento multorum non constaret, qui ex

Amor in
Principem.

Sinceritas in
dicendo.

Duo extre-
ma vitanda.

multo aulæ conuictu eius mores & spiritum politicum, vt vocant, seu aulicum hauserunt) curet quantum potest, vt Deo, & sibi vacet, suis horis, vt quantum ex vna parte periculi, & distractionum spiritus patitur, tantum ex altera spiritualium præsidiorum vigore resarciatur.

Diuerforum statuum etatum, & conditionum homines, quomodo instituendi. Cap. XV.

2. Cor. 1.

Admonendi
sunt singuli
secundum
statum suum.

Duo genera
statuum in
Ecclesia.

Cum multa sint in Ecclesia Dei hominum genera, & varietates, videtur in hac parte, ea esse debere Concionatoris prudens industria, vt si velit fructum ex singulis statibus decerpere singulorum etiam mores anima duerrat, vitia corrigat, malis oportuna adhibeat remedia, in suo quemque munere strenuè obeundo adhortetur. Ita fiet, vt sicuti corpus totum tunc bene habet, cum singula eius membra bene affecta officio suo ritè funguntur, ita feliciter agatur cum Ciuitate, cumq; Ecclesia Dei, si pro ratione sui status quisque dignè ambulet vocatione qua vocatus est. Ob hanc causam idem D. Paulus in suis epistolis diuersos status instruit Patres, filios, dominos, famulos, rectores ac superiores, & subditos, & id genus alios, & vt hoc ipsum faciant monet Timotheum, & Titum. Propterea & ego hoc loco non esse ab institutione hac alienum arbitror, quin imò maxime conueniens, & opportunum si aliqua circa præcipuos hominum status adnotauerim, in quibus vel corrigendis, vel promouendis Evangelici Oratoris appareat industria. Sed aliqua prius generatim adnotabo. Illud primo loco, in Ecclesia Dei esse duo genera statuum. Primum politicum, & humanum; alterum diuinum; cum enim Ecclesia duplici vita constet, ac viuat, vtrumque requirit genus. Ad primum pertinent coniugati Patres familias, Rectores Urbium, ac Regnorum, exercentes diuersa munia in Ciuitatibus, Mercatores, Aduocati, Milites, artifices, & alij huius generis multi. Ad secundum verò spectant omnes qui se abdicant vxoris contubernio, atq; dominio rerum temporalium, & se ipsos alligant quibusdam præsidijs, quæ multum promouent homines ad perfectionem virtutum Christianarum, quæ tantum sunt de consilio non in præcepto. Item omnes hi qui spirituali animarum regimini præstant, & functionibus